

STĂRILE HIPEROSMOLARE

fiziologie, fiziopatologie, clinică, tratament

prof. dr. docent Iulian Mincu, dr. C. Ionescu-Tîrgoviște

Editura științifică. București, 1974

Partea întâia (cap. 1—8) cuprinde o reușită sinteză teoretică care se conexează în mod organic cu datele din partea a doua. Introducerea în studiul osmolarității începe cu difuziunea și osmoza, unitățile de măsură a concentrației de solviți și se încheie cu metodele de determinare a osmolarității plasmatică. Spațiile hidro-osmolare sînt discutate, pe baza cunoștințelor actuale, iar scheletul hidroosmolar al organismului este raportat la sectoarele: intravascular, interstițial, intracelular și mitocondrial. Pe baza cunoștințelor fundamentale de biochimie și fiziopatologie sînt discutate implicațiile metabolice ale apei, sodiului și ale glucozei, iar ureea cu difuziunea și raporturile ei în organism, reutilizarea azotului ureic în sinteza de proteine, bilanțul azotat etc. sînt tratate în conexiune cu cele mai recente achiziții care decurg din cercetările metabolismului proteic. Partea întâia se încheie cu rolul osmolarității, bilanțul osmolar și mecanismele de osmoreglare cu referiri esențiale la homeostazia osmolară.

Partea a doua (cap. 9—16) definește limitele stărilor hiperosmolare apoi le clasifică în raport cu: mărimea hiperosmolarității, mecanismul de producere, creș-

terea unei substanțe osmotice active, eficacitatea presiunii osmotice crescute, evoluția, prognosticul etc. În capitolul „Stările hiperosmolare prin exces de glucoză” sînt tratate cauzele declanșatoare ale acidozei diabetice, tabloul clinic și fiziopatologia semnelor biologice, tratamentul și evoluția comei diabetice. În capitolul 11 sînt cuprinse, complexitatea fiziopatologică și clinică a hiperglicemiilor tranzitorii, cum sînt în diabetul tranzitoriu la nou-născut, suprasolicitarea pancreatică, medicația hiperglicemiantă, inhibiția pancreatică, scăderea consumului periferic de glucoză. Urmează hiperglicemiile tranzitorii de stress (hiperadrenergice) care apar în traumatismele craniene și accidentele vasculare cerebrale, meningoencefalite, infarctul miocardic, pancreatitele acute, arsuri, deshidratări, șocul caloric și hipotensiune. Capitolul 12 cuprinde stările hiperosmolare din comele diabetice fără cetoacidoză. Un interes deosebit trezesc: „Hiperosmolaritatea hipernatremică” (cap. 13), „Stările hiperosmolare din hiperazotemii) (cap. 14) cum sînt cele prin aport crescut, insuficiență de eliminare în insuficiența renală acută sau cronică și prin factori asociați (azotemii prin lipsă de sare, pierderi digestive, renale, cutanată, bronșică, sechestrare tisulară de sodiu etc.). „Acidoza lactică hiperosmolară” (cap. 15) discută acidul lactic și piruvic, clasificarea acidozelor lactice nediatectice care apar în hiperventilație, hipoxemie, șoc și colaps, creșterea glicogenolizei. insuficiența de eliminare, insuficiența renală, leucemii și alte neoplazii, ingestia de alcool și acidoza lactică spontană. Ultimul capitol tratează intoxicația alcoolică și hiperosmolaritatea prin substanțe de contrast.

Lucrarea cuprinde 419 pagini, 175 de figuri, 67 tabele, 815 titluri bibliografice și un rezumat în limba engleză. A fost elaborată pe baza unei îndelungate experiențe în Clinica de nutriție și boli metabolice din București, unde se internează anual aproximativ 800 de urgențe medicale aparținînd comelor diabetice, vasculare, uremice sau acidozei lactice. Autorii au obținut, după tratamente complexe, pentru coma diabetică un indice de mortalitate sub 1 %, iar pentru stările hiperosmolare, în general, vindecări în jur de 80 % din cazuri. Aceste date concurează cu cele mai bune rezultate publicate în literatura de specialitate.

Mecanismele fiziopatologice complexe și variate aparțin unei patologii în plină creștere. Actualizarea și delimitarea acestor mecanisme pînă la nivelul aplicabil în clinică, dă lucrării, pe lîngă altele, calitatea unui adevărat instrument de lucru. Prin problematica interdisciplinară atrage interesul unor categorii de medici foarte diferite, de la practician la cercetătorul în clinică și laborator, fiind de un real folos studenților în medicină.

dr. Gh. Vasilescu